

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
részítése**

Gfv.VII.30.133/2018/7.

A tanács tagjai: Farkas Attila a tanács elnöke
 . Csőke Andrea előadó bíró
 . Hamvas Ákos bíró

A felpéres:

A felperes jogi képviselője: Földes-Kővári-Zilai Ügyvédi Iroda

Az I. rendű alperes:

Az I. rendű alperes jogi képviselője: Szegedi Ügyvédi Iroda

A II. rendű alperes:

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes és az I. rendű alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 4.G.41.804/2014/41.

A másodfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.346/2017/4/II.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős részítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 500.000 (ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft, az I. rendű alperest pedig, hogy 628.700 (hatszázhuszonnyolcezer-hétszáz) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket fizessen meg az államnak felhívásra.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A 2003. július 17-én alapított felperes gazdasági társaságnak az I. rendű alperes a cégnyilvántartás adatai szerint 2009. október 12-éig tagja és 2009. november 23-áig ügyvezetője volt.
- [2] A felperes ingatlan építésével és értékesítésével foglalkozott, működését tagjai az általuk nyújtott tagi kölcsönök segítségével, míg az építkezéseket banki kölcsönökből finanszírozták. A tagi kölcsönök be- és visszafizetéséről részletes, tagonkénti nyilvántartást nem vezettek, írásbeli szerződéseket a kölcsön nyújtásakor nem kötöttek, befizetési pénztárbizonylatokat nem állítottak ki.
- [3] Az I. rendű alperes 2008. július 29-én 3.000.000 Ft, július 31-én 3.000.000 Ft, 2009. február 4-én 2.000.000 Ft, május 29-én 3.000.000 Ft, június 2-án 1.300.000 Ft - összesen 12.300.000 Ft - tagi kölcsönt fizetett be a felpereshez.
- [4] 2003. július 28.-2009. május 28. közötti 14 időpontra, összesen 64.741.000 Ft összegre vonatkozóan írt alá kölcsönszerződést az I. rendű alperes mint kölcsönadó az általa képviselt felperessel, a szerződést mindkét szerződő fél nevében az I. rendű alperes írta alá.
- [5] 2008. május 22-én a felperes taggyűlést tartott, melyen csak az I. rendű alperes vett részt. E taggyűlésen született 1/2008. (1). sz. Taggyűlési Határozat az alábbiakat tartalmazta: „További tagi befizetések befogadása, visszafizetése, elengedése a likviditás folyamatosságának szükségessége miatt - taggyűlés összehívása nélkül - is lehetséges megfelelő dokumentáció mellett”. A jegyzőkönyv arra vonatkozóan nem tartalmaz információt, hogy a másik - jelen nem lévő - tagot meghívták-e a taggyűlésre, közölték-e vele a napirendi pontot.
- [6] 2008-ban a felperes egy társasház felépítése érdekében ingatlan adásvételi előszerződést kötött, melyre 39.000 EUR foglalót is kifizetett. A felperes nem kezdte meg a társasházi ingatlan építését, mert a 2008-ban indult gazdasági válság miatt nem kapott banki hitelt.
- [7] A két tag - az I. rendű alperes (55%) és **J.Cs.** (45%) - között a viszony megromlott, az I. rendű alperes úgy határozott, hogy értékesíti az üzletrészt, ezt megelőzően 2009. augusztus 17-én 56.000 EUR, míg október 1-jén 182.948 EUR összeget utalt át a felperes bankszámlájáról a saját számlájára.
- [8] 2009. október 12-én az I. rendű alperes átruházta az üzletrészt egy külföldi társaságra, és ugyanezen a napon ügyvezetői tisztségéről lemondott, új ügyvezetőnek jelen per II. rendű alperesét választották.
- [9] **J.Cs.** 2009. november 9-én felszólította az I. rendű alperest, hogy a tagi kölcsön törlesztéseként átutalt 64.727.124 Ft tagi hitel visszafizetés arányos részét, 24.275.334 Ft-ot fizesse meg a **J.Cs.** által nyújtott tagi kölcsönök törlesztéseként, melyre nem került sor.
- [10] **J.Cs.** a felperes és jelen per I. rendű alperese ellen 2010. május 25-én pert indított, melyben a Fővárosi Törvényszék

15.P.23.453/2010/71 számú - a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.462/2012/4. számú ítéletével részben megváltoztatott - ítéletében kötelezte jelen per felperesét, hogy 15 napon belül fizessen meg **J.Cs.** tagnak 17.195.000 Ft-ot és ennek kamatait tagi kölcsön visszafizetése címén. A keresetet egyebekben elutasította.

[11] A felperes társaság ellen a cégnyilvántartás szerint 2010. február 17-én adóvégrehajtás indult.

[12] A NAV Közép-magyarországi Regionális Bűnügyi Igazgatóságán 60300-5252/2011.bü számon indult büntető eljárásban - igazságügyi könyvszakértő véleményére is alapítottnan - az eljárást megszüntették, mert nem állapítható meg bűncselekmény elkövetelése a nyomozás adatai alapján.

[13] A felperes felszámolását a 2012. február 28-án benyújtott kérelem alapján a bíróság 2014. február 20-án indította meg. A felszámoló a fantomizálódott társaság ügyvezetőjétől nem kapott iratokat. A felszámolási eljárásban a felszámoló **J.Cs.** tagi hitel visszafizetése és járulékai címén 28.665.663 Ft összegű, a NAV Kelet-budapesti Adóigazgatósága 5.020.396 Ft, valamint a Hajdú Bihar Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Főfelügyelősége 820.466 Ft összegű hitelezői igényét vette nyilvántartásba.

Kereset, az alperesek ellenkérelme

[14] A felperes az I. rendű alperessel szembeni módosított keresetében

- annak megállapítását kérte, hogy a felperes és az I. rendű alperes közötti, a tényállásban felsorolt kölcsönszerződések érvénytelenek, mivel valótlan tartalmúak, színleltek, így a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 200. § (2) bekezdése és 207. § (6) bekezdése alapján semmisek, valamint jogszabályba ütköznek a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 141. § (2) bekezdés m) pontja és az rPtk. 221. § (3) bekezdése alapján is;

- annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes és a felperes között 2009. augusztus 17-én és október 1-jén kelt tagi kölcsön visszafizetési megállapodások érvénytelenek. Az eredeti állapot helyreállításaként kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest a felperestől felvett 64.728.124 Ft tőke és 15.346.800 Ft után 2009. augusztus 18-tól, 49.381.324 Ft után 2009. október 2-től a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamatai megfizetésére. Az erre irányuló keresete alapjaként a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40. § (1) bekezdés a) pontját és az rPtk. 200. § (2) bekezdését jelölte meg. Hivatkozott az I. rendű alperessel szemben alkalmazandó, a Cstv. 40. § (3) bekezdésében foglalt törvényes vélelemre a jogügyletek rosszhiszeműsége és ingyenessége vonatkozásában. Állította a megállapodások érvénytelenségét a Gt. 141. § (2) bekezdés m) pontjára alapítottnan, mert e szerződések semmissége az rPtk. 221. § (3) bekezdése alapján is fennáll.

- [15] Az I. rendű alperes kérte a kereset elutasítását. Állította, hogy a kölcsönszerződések valósak, jogszabályba nem ütköznek. A felszámolásra tekintettel csak a 2007. február 28-át követően kelt szerződések vizsgálhatók a Cstv. 40. § (1) bekezdésének a) pontja alapján. A Gt. 141. § (2) bekezdésének m) pontjára alapított kérelem alaptalan, mert az 1/2008. (1.) számú taggyűlési határozatban a tagok akként rendelkeztek, hogy megfelelő dokumentáció mellett megengedték az ügyvezetőnek a tagi hitelek befogadását és visszafizetését.
- [16] A 2009 augusztusában és októberében keletkezett fizetési megállapodások a tagi kölcsönök visszafizetéséről szóló szerződések voltak.
- [17] Az rPtk. 221. § (3) bekezdésére alapított kereset vonatkozásában előadta, hogy az rPtk.-hoz képest a Gt. 141. § (2) bekezdése speciális szabályt fogalmaz meg.
- [18] A Cstv. 40. § (1) bekezdésének a) pontjára hivatkozással előadta, hogy az I. rendű alperes üzletrészenek átruházásáig a felperesi társaság kellő vagyonnal rendelkezett valamennyi hitelező követelésének a fedezésére, ezért a rosszhiszeműsége nem feltételezhető. Az I. rendű alperesnek jogos követelése állt fenn a társasággal szemben, ezért a jogügyletek alaptalan, csalárd, rosszhiszemű voltát megállapítani nem lehet.
- [19] A felperes a II. rendű alperes tekintetében kérte a 2009. november 12. - december 23. között tett hét jognyilatkozata érvénytelenségének megállapítását és a II. rendű alperes kötelezését 10.436.435 Ft tőke és kamatai megfizetésére.
- [20] A II. rendű alperes kérte a kereset elutasítását.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

- [21] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a 2003. július 28.-2009. május 28. közötti időpontra keltezett kölcsönszerződések érvénytelenek. Megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes között 2009. augusztus 17-én és október 1-jén kelt tagi kölcsönök visszafizetésére vonatkozó fizetési megállapodás érvénytelen. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 64.728.124 Ft tőkét és ennek a kereset szerinti késedelmi kamatait.
- [22] A 2003. július 28.-2009. május 28. közötti 14 kölcsönszerződés vonatkozásában azt állapította meg, hogy ezek nem a tagi kölcsönök nyújtásakor készültek, nem a ténylegesen nyújtott kölcsönök összegét tartalmazzák, azok mögött tényleges befizetés az ott feltüntetett időpontban nem állt, az okiratok az rPtk. 207. § (6) bekezdése alapján színlelt szerződéseknek minősülnek. Az I. rendű alperes az rPtk. 221. § (3) bekezdése értelmében a szerződések megkötésénél nem járhatott el, ezért azok az rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján is semmisek.
- [23] A tagi kölcsön visszafizetésére vonatkozó megállapodások vonatkozásában elsőként rögzítette, hogy az I. rendű alperes összesen 12.300.000 Ft tagi kölcsönt nyújtott bizonyíthatóan a

felperesnek. A 2009. augusztus 17-én kötött megállapodás a 12.300.000 Ft-ot meghaladó részében színlelt és ezért semmis [rPtk. 207. § (6) bekezdés], mert az I. rendű alperes által nem nyújtott kölcsönök visszafizetéséről rendelkezett, s ezért semmis a 2009. október 1-jén kelt megállapodás is.

[24] Semmisek e megállapodások az rPtk. 221. § (3) bekezdése és a 200. § (2) bekezdése miatt is, mert mindkét szerződő fél nevében azokat az I. rendű alperes írta alá.

[25] E megállapodások a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alapján is érvénytelenek voltak, mert az adósnak a kifizetés időpontjában lejárt és nem vitatott adótartozása volt, a felperes ebben az időszakban már érdemi gazdasági tevékenységet nem végzett, egyetlen projektjét a banki finanszírozás hiányában nem tudta elkezdni. Telek hiányában az építési tervek értékkel nem bírtak. Az I. rendű alperes a felperes készpénzállományának túlnyomó részét felhasználta a kifizetéssel, és így elvonta az adóhatósági, illetve a kisebbségei tag esetében általa is ismert és részben elismert követelésének a kielégítési alapját.

[26] Az elsőfokú bíróság a II. rendű alperest kötelezte 10.436.435 Ft és kamatai felperesnek történő megfizetésére, a felperes II. rendű alperessel szembeni keresetét ezt meghaladóan elutasította.

[27] Az alperesek által benyújtott fellebbezések alapján eljáró másodfokú bíróság részítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű alperes tekintetében 6.287.124 Ft tőke és ennek 2009. október 2-től megítélt kamatai vonatkozásában helybenhagyta, ezt meghaladóan megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. A II. rendű alperes tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és e körben az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

[28] A részítélet indokolásában az I. rendű alperessel szembeni kereset vonatkozásában a kölcsönszerződések érvénytelenségét vizsgálva mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Arra a következtetésre jutott, az nem volt vitás a perben, hogy a felperes működését a tagjai tagi kölcsönökkel biztosították, az azonban nem volt feltárható, hogy az egyes tagoknak milyen összegű követeléseai álltak fenn, és az sem, hogy az I. rendű alperes ennél magasabb összeget utalt-e át magának. Egyebek mellett **J.Cs.** is azt adta elő a korábbi perben, hogy az I. rendű alperesnek a társaságból való kiválása időpontjában 46.708.928 Ft tagi kölcsöntőke követelése állt fenn.

[29] Nem találta semmisnek a kölcsönszerződéseket az rPtk. 221. § (3) bekezdése alapján sem, mert álláspontja szerint az I. rendű alperes nem minősült a felperessel szemben ellenérdekelte félnek, hiszen a tagi kölcsön nyújtásához egyformán érdekeik fűződtek, és szembenállás a kikötött szolgáltatás tárgyából eredően sem fakadt közöttük. A kölcsönszerződések semmisségének megállapítására irányuló keresetét ezért elutasította.

[30] A tagi kölcsön visszafizetésre vonatkozó megállapodások esetében elsőként kiemelte, hogy mivel nem voltak színlelték a tagi

kölcsön nyújtására vonatkozó megállapodások, ezért a visszafizetésre vonatkozó okiratok színleltségét illető elsőfokú ítéletben található megállapítás ténybeli alapját vesztette. Az rPtk. 221. § (3) bekezdése pedig a visszafizetésre vonatkozó okiratokra nem alkalmazható, mert nem minősülnek kétoldalú megállapodásoknak.

- [31] A 2009. augusztus 17-én kelt dokumentumban található tagi kölcsön már lejárt tartozás, és az október 1-jén kelt okiratban felsorolt kölcsönszerződések is - az utolsó kettő kivételével - lejárt tartozások. Ezek vonatkozásában a tagi kölcsönszerződések alapján állt be a visszafizetési kötelezettség, ennek teljesítéséhez nem volt szükség semmilyen további kétoldali aktusra. Csak 6.287.124 Ft tekintetében tekinthető úgy - miután itt előtörlesztésre került sor -, hogy kétoldalú megállapodásra került sor. E körben vizsgálva a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerint a felek szándékát megállapította, hogy az adósnak 2009. október 1-jén 7.397.816 Ft értékű eurója és 1.297.693,85 Ft pénzeszköze maradt a pénzforgalmi számlán. Az előtörlesztési nyilatkozattal a felperes társaság szándéka a hitelezők kijátszására irányult, és erről az I. rendű alperes tudhatott, tudnia kellett. Erre utal az is, hogy a kifizetést követő néhány nappal az I. rendű alperes lemondott ügyvezetői tisztségéről és üzletrészt is átruházta.

Felülvizsgálati kérelmek és ellenkérelmek

- [32] A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős részítélet I. rendű alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezése hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet e vonatkozásában való helybenhagyását.
- [33] Állította, hogy a jogerős részítélet sérti az rPtk. 200. § (2) bekezdését, 207. § (6) bekezdését, 221. § (3) bekezdését, 237. § (1) bekezdését, a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontját és (3) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 164. § (1) bekezdését és 206. §-át.
- [34] Hangsúlyozta, hogy egy fizetéseképtelenség közeli helyzetbe került társaság erőforrásait a társaság többségi tagja és egyedüli ügyvezetője nem vonhatja el önhatalmúlag, a társaság és a hitelezők sérelmére, a saját magával kötött érvénytelen és színlelt kölcsönszerződésekre hivatkozással.
- [35] A tagi kölcsönök visszafizetésével kapcsolatban nem tekinthető a visszafizetések legitimációjának az, hogy a visszafizetésre vonatkozó megállapodásban - melyet mind a két fél részéről az I. rendű alperes írt alá - felsorolást nyertek egyes korábbi jogügyletek. A törvényes vélelem ugyanis a visszafizetési megállapodások mellett a kifizetés jogügyletére is ki kell, hogy terjedjen. Ellenkező esetben lehetséges volna akár egyszerű banki rendelkezés jogügyletével a tag vagy ügyvezető részéről az adós társaság vagyonának csökkentése, a hitelezők kijátszása.

- [36] Annak megállapításához, hogy a kifizetések korábbi szerződések teljesítésének minősülnek-e, e korábbi szerződéseket is alapos vizsgálat alá kell venni, és e körben nem élvezhetnek jogvédelmet színlelt vagy nem létező, vagy semmis szerződések.
- [37] Az I. rendű alperes rosszhiszemű eljárására és az ingyenességre vonatkozó törvényi vélelemnek ki kell terjednie az I. rendű alperes felé a társaság által kifizetett teljes összegre, és az I. rendű alperest terheli a bizonyítási teher arra vonatkozóan, hogy a saját magának teljesített kifizetések nem önálló jogügyletet jelentenek, hanem korábban ténylegesen megkötött tagi kölcsönszerződések alapján ténylegesen szolgáltatott tagi befizetések korrekt visszafizetését valósítják meg.
- [38] A rendelkezésre álló bizonyítékok szerint nem lehet kimutatni, hogy az egyes tagoknak milyen követeléseik álltak vagy állnak fenn tagi kölcsön címén, és mivel az I. rendű alperes volt az ügyvezető ebben az időszakban, nem lehet kétséges, hogy az ő terhére esik e jogszabálysértő helyzet. Az eljárásban használt szakvélemény bizonyítatlannak minősíti az I. rendű alperes pénzkivételének jogosságát és megalapozottságát és e bizonyítatlanság okát az I. rendű alperes jogszabálysértésében jelöli meg. A jogerős részítélet ezért sérti az rPp. 164. § (1) bekezdését és 206. §-át.
- [39] A kölcsönszerződések érvénytelensége vonatkozásában hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem állapította meg a pénzmozgás teljes hiányát a felperesi társaság és az I. rendű alperes között, csak azt, hogy azok konkrét tartalma megállapíthatatlan, és ehhez képest vizsgálta konkrétan az I. rendű alperes által hivatkozott tagi kölcsönszerződéseket.
- [40] Az, hogy a felperesi társaságnál voltak tagi kölcsönök, nem jelenti egyúttal azt, hogy az I. rendű alperes által a társaság által kötött kölcsön visszafizetésekben hivatkozott, dátum szerint meghatározott tényleges kölcsönszerződések valódiak és érvényesek lennének. A kölcsönszerződések színleltsége azt jelenti, hogy különféle pénzmozgások „lepapírozásaként” utólag készültek, aláírásukkor tényleges pénzmozgás nem történt, a bennük foglalt tartalommal ellentétesen a teljesítés nem akkor, nem oly módon és nem abban az összegben valósult meg, ahogy a szerződések rögzítik, tehát e szerződések valóttalan tartalmúak. Ezt az I. rendű alperes is elismerte a 2015. március 10-én tartott tárgyaláson.
- [41] Hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződések nem voltak valósak, de hogy milyen összegű kölcsönöket nyújtott a felperesi társaságnak az I. rendű alperes, az az ő hibájából nem deríthető ki. Ha egy konkrét szerződés színlelt, úgy ezt nem legitimálja, hogy lehettek más, ráutaló magatartással létrejövő jogügyletek.
- [42] A Gt. 141. § (2) bekezdés m) pontjába és az rPtk. 221. § (3) bekezdésébe ütközés tekintetében hangsúlyozta - bírósági gyakorlatra hivatkozva -, hogy az ügyvezető saját cégével kötött szerződéshez taggyűlési jóváhagyásra lett volna szükség. Álláspontja szerint az 1/2008. (1) számú taggyűlési határozat szabálytalan, de ez is csak a jövőbeni jogügyletek esetében

mentesítené az ügyvezetőt a jóváhagyástól, a korábbi ügyletekre nem adott felmentést. Mivel semmis vagy nem létező szerződésre jogokat alapítani nem lehet, a semmis és/vagy nem létező kölcsönszerződésekre való hivatkozással történt ún. visszafizetésnek is minden jogi alapja hiányzik. A jogerős ítélet ezért hibásan alkalmazta az rPtk. 221. § (3) bekezdését.

[43] Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és - tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását kérte. A felülvizsgálati kérelemmel támadott jogszabálysértő ítéleti rész a 2009. február 4-én kelt 2.000.000 Ft-ról szóló és a 2009. május 28-án kelt 4.300.000 Ft-ra kötött kölcsönszerződések visszafizetésére vonatkozó 2009. augusztus 17-én és 2009. október 1-jén kelt alperesi jognyilatkozat semmisségét állapítja meg.

[44] Állította a Cstv. 40. § (1) bekezdésének megsértését.

[45] Álláspontja szerint az ítéletábra figyelmen kívül hagyta, hogy a jelen ügy I. rendű alperesének „valóban tudomása lehetett, vagy volt arról, hogy nincs pénzügyi fedezet további kifizetésekre, éppen ezért, miután a gazdasági társaság a további működést folytatni kívánta, ezért a megállapodás a végső kifizetésre 2010. novemberi határidőt állapított meg.”

[46] Hivatkozott a Kúria 2/2010 (VI.28.)PK vélemény 4.a) pontjára, és állította, hogy nyilvánvaló semmisségi ok jelen esetben nincs. A felperesnek 2009-ben 10-11 millió forint készpénzvagyona volt, és volt egy jogerős építési engedély és egy projekt, melynek értéke minimum 50 millió Ft volt. Még 2010. december 31-én is legalább 30 milliós vagyon felett rendelkezett a felperes.

[47] A Cstv. 40. § (1) bekezdése szerint az adós vagyonából jogellenesen kikerült vagyontárgy jelen perben nem volt.

[48] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében - tartalmában - kérte a támadott rendelkezés hatályában való fenntartását.

A Kúria döntése és jogi indokai

[49] A Kúria a jogerős részítéletet a felülvizsgálati kérelmek keretei között vizsgálta felül az rPp. 275. § (2) bekezdése szerint.

[50] A Kúria az I. rendű alperes által a felperesnek nyújtott tagi kölcsönök vonatkozásában hangsúlyozza, hogy azok a Cstv. 40. § (1) bekezdése alapján nem vizsgálhatók - így nem alkalmazható a Cstv. 40. § (3) bekezdésének vétele sem -, mert ezek a szerződések nem csökkentették az adós vagyonát, hanem a gazdasági társaság eszközeit a tagi kölcsönökkel növelték. A tagi kölcsönszerződések tehát csak abból a szempontból voltak vizsgálhatók, hogy

- a szerződések a polgári jog szabályai szerint érvényesek voltak-e,
- azok alapján történt-e teljesítés az I. rendű alperes részéről a felperes felé, és mindezekhez képest
- az I. rendű alperes pénzkövetelése mikor vált esedékessé.

- [51] Előrebocsátja a Kúria, hogy a kölcsönszerződéseket nem teszi semmissé, ha az azokat rögzítő okiratot a felek utóbb foglalják írásba. Azt pedig a másodfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése alapján a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályok megsértése nélkül állapította meg, hogy az I. rendű alperes ténylegesen jelentős összegű kölcsönt nyújtott a felperesi társaság részére.
- [52] Ez a megállapítás nem iratellenes, ugyanis sem a beszerzett könyvszakértői véleménnyel, sem más bizonyítékkal nem áll ellentétben. Alaptalanul hivatkozott e vonatkozásban a felperes arra, hogy az I. rendű alperes elismerte volna az elsőfokú eljárás során, hogy a perbeli kölcsönszerződések mögött nem volt valóságos teljesítés. Az I. rendű alperes ugyanis nem ezt ismerte el, hanem azt, hogy a kölcsönszerződéseket utólag foglalták írásba.
- [53] Nem vett figyelembe a másodfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése során kizárt bizonyítékot sem, és nem állapítható meg az sem, hogy valamely bizonyítékot a valós tartalmától eltérően értékelt volna. Nem volt ugyanis akadálya annak, hogy a tényállás megállapítása során **J.Cs.** más ügyben tett nyilatkozatát is felhasználja. A nyilatkozat tartalmát pedig helyesen állapította meg és vetette egybe az egyéb bizonyítékokkal.
- [54] A másodfokú bíróság a jogerős részítélet indokolásában részletesen ismertette a mérlegelés körébe vont bizonyítékokat, a mérlegelés szempontjait, azt, hogy melyik bizonyítéknak milyen jelentőséget tulajdonított. A mérlegelés eredményeként levont következtetése pedig nem volt kirívóan okszerűtlen, nem tartalmazott logikai ellentmondást. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt kizárt az általa levont következtetésre jutni. A bizonyítékok mérlegelésével kapcsolatban ezért jogszabálysértés nem állapítható meg (BH2013.119.). A bizonyítékok eltérő vagy ismételt értékelésére (ún. felülmérlegelésére) pedig a felülvizsgálati eljárásban jogszabálysértés hiányában nem kerülhet sor.
- [55] Mindezek figyelembe vételével tehát nem minősíthető jogszabálysértőnek a jogerős részítélet azon következtetése, hogy a perbeli kölcsönszerződések színleltisége nem állapítható meg. A másodfokú bíróság e vonatkozásban a bizonyítási kötelezettségre, a bizonyítatlanság következményeire vonatkozó jogszabályokat is helytállóan alkalmazta.
- [56] Kétségtelen, hogy a kölcsönszerződéseket a felperes képviselőjében a kölcsönt nyújtó, tehát a szerződés megkötésében ellenérdekű félként is résztvevő I. rendű alperes kötötte meg, annak ellenére, hogy az rPtk. 221. § (3) bekezdése ilyen esetben a képviselőkénti eljárást kizárja. A képviselőre vonatkozó tilalom ellenére más nevében kötött szerződés azonban - a képviselői jog hiányában vagy a képviselői jogkör túllépésével kötött szerződéshez hasonlóan - nem érvénytelen, hanem ilyenkor az álképviselő szabályait és jogkövetkezményeit kell alkalmazni. Ez azt jelenti, hogy az álképviselő jognyilatkozata érvénytelen, ahhoz

joghatások nem fűződhetnek, az általa kötött szerződés ezért nem jön létre, azt a felet, akinek nevében az álképviselő eljár, nem jogosítja, illetve nem kötelezi.

[57] A képviselt fél azonban az álképviselő eljárását utólag jóváhagyhatja. Ilyenkor a szerződést ugyanúgy a megkötésének időpontjában létrejöttek kell tekinteni, mintha a szerződő fél nevében eleve is képviseleti joggal rendelkező személy vagy olyan személy járt volna el, akinek képviselőkénti közreműködését nem tiltják vagy korlátozzák. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján pedig kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes a perbeli kölcsönszerződések megkötését utólag - előbb ráutaló magatartással, majd kifejezett taggyűlési határozattal - jóváhagyta. A kölcsönösszegeket ugyanis a társaság nem vitásan átvette, felhasználta, a taggyűlés pedig a kölcsön felvételének időszakára vonatkozó beszámolókat elfogadta. A 2008. május 22-én kelt 1/2008. (1.) számú taggyűlési határozattal megtörtént a kölcsönügyletek általános jóváhagyása is.

[58] Az 1/2008. (1.) számú taggyűlési határozatot az arra jogosultak a számukra nyitva álló határidőben nem támadták meg, a határozatot tehát érvényesnek kell tekinteni. A taggyűlés szabályszerűségét, a határozat érvényességét a felperes a jelen eljárásban nem kifogásolhatja. A szerződések semmisségére és a semmisség észlelésére vonatkozó szabályok e körben egyébként sem alkalmazhatók.

[59] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság helytállóan mellőzte a kölcsönszerződések érvénytelenségének megállapítását.

[60] A lejárt kölcsöntartozás visszafizetése a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alapján nem támadható, e jogszabályi rendelkezés alapján ugyanis az adós szerződésének vagy más jognyilatkozatának megtámadására kerülhet sor, ha az erre irányadó feltételek egyébként fennállnak. A kölcsönszerződés teljesítése viszont nem jogügylet, a Kúria ezért egyetért a jogerős részítéletben kifejtett azon állásponttal, hogy a lejárt kölcsöntartozás visszafizetésére vonatkozó „megállapodás” nem minősül szerződésnek, a visszafizetési kötelezettség a kölcsönszerződésekből eredt, és mivel a tartozás esedékessé vált, teljesítéséhez nem kellett semmilyen kétoldalú aktus, a felperes kötelezettsége volt a kifizetés.

[61] Az eredeti esedékességi időpont vonatkozásában az egyes kölcsönszerződéseket módosító megállapodások viszont - a jogerős részítélet indokolásában helyesen kifejtetteknek megfelelően - olyan szerződésmódosításnak minősülnek, amelyek esetében a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásának nem volt törvényes akadálya. A felperesi társaságnak ugyanis a szerződésmódosítás időpontjában még nem állt fenn fizetési kötelezettsége, tehát ezekkel a megállapodásokkal az adós vagyonát csökkentették. A Kúria kiemeli, hogy a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja szerinti feltételek fennállása esetén - figyelemmel a (3) bekezdésben foglaltakra is - vélelmezni kell a felek rosszhiszeműségét, ha az adós társaság a tagjával vagy vezető tisztségviselőjével köt az

adós vagyonát csökkentő szerződést. Az I. rendű alperest terhelte ezért annak bizonyítása, hogy e megállapodások megkötésekor jóhiszeműen jártak el, a megállapodások nem irányultak a hitelezők kijátszására.

[62] Az I. rendű alperes azonban bizonyítási kötelezettségének e vonatkozásban sikerrel nem tett eleget. Ügyvezetőként ugyanis az I. rendű alperes tudott a felperessel szembeni egyéb hitelezői igényekről, tudomással bírt arról is, hogy a felperes által tervezett ingatlanfejlesztés a szükséges önerő hiányában nem valósítható meg, a részére visszafizetett kölcsönök miatt a felperes pénzeszköz-állománya lecsökkent. Megállapítható ezért, hogy a szerződésmódosítással a felek szándéka az adós likvid vagyonának megszerzésére, a hitelezők kijátszására irányult.

[63] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogszabályoknak megfelelő jogerős részítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[64] A felülvizsgálati eljárásban nagyobb arányban pervesztesnek bizonyult felperes az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes arányos felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni. Az ügyvédi munkadíjak mértékét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a)-b) pontja, (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg.

[65] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59. § (1) bekezdése és 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. § (1) és (3) bekezdése alapján mind a felperes, mind az I. rendű alperes köteles az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

[66] A Kúria tárgyaláson hozta meg részítéletét.

, 2018. június 12.

. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Hamvas Ákos s.k. bíró

A kiadmány hitelével: